ד"ר שמשון נוביק - ביוגרפיה

כתבו: מרדכי לנדו ועקיבא נוביק, אוגוסט 2020

שמשון נוביק נולד בח' חשוון תרפ"ו (1925) בשיקגו. למד בבתי ספר עממיים ובתלמוד תורה יהודי.

הוריו נולדו ברוסיה, היגרו לארה"ב והכירו שם. אביו דוד שינה את שם משפחתו מ"קפלן" ל"נוביק" כדי להיחזות לבן בכור ולחמוק מגיוס לצבא הצאר הרוסי. דוד לחם לבסוף במלחמת העולם הראשונה במדי צבא ארה"ב.

אשתו חנה לבית יגיד (קנדה).

ילדיו: יצחק, יעקב, יקותיאל, ציפי, טלי.

שמשון למד תואר ראשון בכימיה בארה"ב, אוניברסיטת שיקגו, בין 1945 ל-1947. ב-1949 סיים שמשון תואר שני בכימיית מזון במונטריאול.

בגיל תיכון הצטרף לתנועת "השומר הדתי" המזוהה עם בנ"ע, התקרב לדת ולציונות ולימים נמנה על חברי גרעין חלוצי שהתגבש בארה"ב עם הקמת המדינה. עם סיום לימודיו ב1949 עלה ארצה והגרעין השתלב במושב בני דרום (שנקרא אז כפר דרום). אך נוביק וחלק מחבריו לא מצאו בו את מקומם. לאחר מכן עבר לקיבוץ לביא, אז עבד בבית החרושת 'שמן' בחיפה ככימאי ראשי.

בסוף 1951 הגיע שמשון לישיבת בני עקיבא בכפר הרא"ה כמורה לכימיה פיזיקה ומתמטיקה. מאוחר יותר הקים עם חבריו דוד בנעט ודוד שמיר את שכונת בית חזון על גבעה סמוכה לכפר הרא"ה ("גבעת הישיבה"), אשר הוקצתה בחלקה לעולים מארצות דוברות אנגלית. נוביק התגורר בשכונה עד שעבר לירושלים בסוף שנות השבעים.

שמשון נחשב לאחד מחלוצי הוראת הכימיה המודרנית בישראל. בשנת 1954 יצא להשתלם בארה"ב בהוראת כימיה לבתי ספר תיכון. זאת לפי תוכנית חלוצית שהוכנה בארה"ב לאחר שהממשל נוכח בפיגור של החינוך המדעי בהשוואה לברית המועצות. עם חזרתו יזם את תרגום סדרת ספרי לימוד "כימיה ניסיונית" ועסק רבות בהטמעתה בקרב כלל המורים לכימיה בארץ. זאת עשה ע"י הדרכה בהשתלמויות מורים, דרך מכון וייצמן.

בעצת פרופ' עמוס דה שליט ממכון וייצמן יצא ב-1969 לאוניברסיטת טמפל בפילדלפיה, שם סיים תואר דוקטור בהצטיינות בתוך שנתיים. החל מ-1973 שמשון היה מרצה בחטיבה להוראת המדעים של הפקולטה למדעי הטבע ובבית הספר לחינוך של האוניברסיטה העברית, והדריך סטודנטים לתואר שני ושלישי בהוראת המדעים. כמו-כן לימד ב"מכללה לבנות – ירושלים".

בשנת 1981 נתגלה במוחו גידול ממאיר. הוא המשיך בשגרת ההוראה אך עבר טיפולים וניתוחים. בח' כסלו תשמ"ג (1982) נפטר בבית חולים במונטריאול קנדה ונקבר בהר הזיתים.

בנו יעקב היה מראשי מטה מאמ"ץ שארגן הפגנות רבות בשנות התשעים למען שלמות הארץ. בנו הבכור יצחק נמנה על חלוצי עופרה והיה קשור למחתרת היהודית של שנות ה-80. על כך ישב בכלא כשנתיים. נכדו של שמשון נוביק, בנו של יצחק, הוא עקיבא נוביק, עיתונאי ישראלי.